

* * *
Johann Andreas Bauer
Past. zu Groß-Jena und Schulpfortz.
do. 1700. des Bandes Kapitel 12. 26.
* * *

AD AVSCVLTANDAM
 ORATIONEM PANEGYRICAM,
QA
 SERENISSIMI PRINCIPIS ac DOMINI,
 DOMINI
MAVRITII
GVILIELMI,

SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE, MONTIVM, ANGRIAE
 ET WESTPHALLAE DVVIS, POSTVLATI ADMINISTRATORIS
 EPISCOPATVS NVMBVRGBENSIS, LANDGRAFII THVRINGIAE,
 MARCHIONIS MISNIAE AC VTRIVSQVE LVSATIAE, PRINCIPIS-CO-
 MITIS HENNEBERGIAE, COMITIS IN MARCA RAVENS-
 BERG ET BARBY, DYNASTIAE RAVEN-
 STEINII,

DOMINI ET NVTRITII NOSTRI
 CLEMENTISSIMI,
 NATALEM AVSPICATO
 REDEVNTEM,

SUBIECTISSIMA VENERATIONE,
 IN TEMPLO VNIVERSITATIS,
 D. XXIII MARTII, POST FINITA SACRA MATVTINA,
 CELEBRATVRVS EST,

GENEROSISSIMVS ac NOBILISSIMVS IUVENIS,
 DN. CASIMIRVS GOTTFRIDVS DE BEVST,
 EQVES VARISCVS,

RECTOREM ACADEMIAE MAGNIFICVM,
 PROCERES VTRIVSQVE REIPUBLICAE,
 CVM CIVIBVS ACADEMICIS,

OFFICIOSE HVMANITERQVE INVITAT,
 FACVLTATIS PHILOSOPHICAE
 DECANVS.

Dari certas & definitas Rerump. fatales periodos, & has ipfas esse caufas converfionum & mutationum earundem, multi tum veterum tum recentiorum fibi firmiter perfuafum habuerunt. Nolumus jam ad Stoicos provocare, quos in omnibus rebus humanis hujusmodi ineluctabilem fati neceffitatem, cui non tantum creaturas, fed etiam ipfum Creatorem DEVM Optimum Maximum alligare haut erubefcebant, doctiffime in confeffo eft. *Omnia, inquit Imperator Ant-*

I. VII. 5, 7.

*nius, inter fe funt complexa facro nodo, nec quidquam ab altero eft alienum: ordine enim omnia certo difpofita unum eundemque mundum exornant. Mundus ex omnibus conftat unus, unusque per omnia diffufus eft. Deus, una natura, una lex, una ratio communis omnibus ratione praeclatis ammantibus, una veritas: Vt jam Chryfippeam fati definitionem praeferamus, qua in eo diferte *συμπλοκήν ἀναγκαίων νέκχου indeclinabilem* agnofcit. Vnde fati conftat, oleum atque operam hic perdere.*

in Phyfiof. Stoicor. Diff. XII.

Salluft. Orat. I. ad Caf. de Rep. ord.

Rom. I. 32.

Lipfium Virum ceteroquin doctiffimum, qui Stoicos hac ex parte excufare mirum in modum allaboravit. Quemadmodum igitur omnibus rebus fatalem inefle neceffitatem Stoici exiftimabant: ita in fpecie, quod ad interitum Rerump. attinet, eandem difertis verbis afferit Salluftius, *Ego fic exiftimo, inquit, quoniam orta omnia intereunt, qua tempeftate urbi Romanae fatum excidii advenarunt, cives cum civibus manus conferturos: ita defeffos & exfangues regi aut nationi praeclate futuros.* Sed hi erant pagani, quorum mens erat occaecata, utpote luce revelationis deftituta, qui *Φάρμακός ἐστιν τοῦτο τὸ ἀναγκάσιον, i. e. quum fe proficereur fapientes effe, ftulti facti funt.* Illud magis mireris, inter Chriftianos quoque multos reperiri, qui hanc doctrinam ex lacunis gentiliū hauftam de fato fcilicet inevitabili tum omnium rerum in genere, tum in fpecie Rerump. amplexi fuerunt: Vt enim pofteriori in praefentia tantum modo inhaereamus, Keckermannum, Richterum, Wendelinum, Comitem de Flifto aliosque, quos jam brevitati ftudentes praeterimus, huic fententiae pollicem premere ex ipforum fcriptis fati elucefcit. Hos tamen ipfos fati Patronos in diverfas partes abire videas. Alii enim altris atque fiderum influxui, utpote quo ipfa fati vis contineatur, magnam inprimis virtutem circa hoc negotium adfcribere non dubitant, ac inprimis conjunctione planetarum Saturni, Jovis & Martis mirabiles mutationes rerum & novam mundo ac nationibus faciem indui autmant.

I. 1. Inft. Pol. c. 26. Axiom. Pol. II. Inft. Pol. I. III. c. 4. in Dec. de fati.

Alf vero incertitudinem atque vanitatem hujus hypothefeos nemo peritiffimorum Aftronomorum hodie differi valet. Alii ipfi tempori aliquam vim inefse contendunt, ita ut certis temporum fpaciis decurfis, fequatur deinde mutatio Reip. corruptio, vel everfio: Nimirum in climactericis annis dicunt effe vim quandam, quae non hominibus tantum ac vitae eorum & fortunae, fed & aliis rebus, regnis & imperiis interitum aut mutationem quandam adferat. Quod fi igitur argumenta iftorum hominum, quae pro hac fententia tuenda in medium afferre folent, paulo penitus perpendamus, profecto ea infirmo admodum talo niti deprehendimus. Vt plurimum ad experientiam ceu rerum magiftram provocant, quippe fi hiftoriarum monumenta a prima antiquitate confulamus, ex iis conftare, regna & Resp. potentiores 500. annos plerumque floruiife, fed in quingentefimi anni momento aut prope in cidiffe mutationes, quibus vel everfa ac deleta funditus, vel alio translata defierint: vel in aliam novam fpeciem tranfmurata formam. In hunc finem multa adducunt exempla, quibus veritatem hujus rei ftabilire allaborant, e quibus pauca tantum recenfere fati habebimus. Sic enim regnum Judaicum dicunt a Saule ad captivitatem ufque Babylonicam 500. annos fataliter duraffe; poft hanc captivitatem, ab Esdra ad Vefpafianum ufque, Remp. Judaicam iterum 500. annos floruiife, deinde illam defiffie. Iisdem annis circumfcriptam fuiife Remp. Spartanam a Lycurgo fundatore ad Alexandrum M. everforem. Democratiam Romanam ab exactis primis

re-

regibus usque ad Augustum & Monarchiam eandem ab Augusto usque ad Augustulum, eadem circumscripam fuisse periodo. Quod quidem argumentum ab experientia desumptum Keckermannus alio ex ipsa ratione addito firmare satagit. Nimirum annum 500. & 700. Imperiis ac Rebus, propterea fatalem esse sibi persuadet, quod intra hoc temporis spatium sexta circiter hominum generatio decurrat, quæ generatio deficiat ac defectat magis & magis ab eorum hominum simplicitate, robore ac fortitudine, qui initio imperia ejusmodi virtute acquisiverunt & consecrarunt, velut & corpora hominum quarta & quinta generatione fiant languidiora, decrefcente robore & fortitudine. Sed quis non videt, lubrica profus esse hæc argumenta, nec ullo firmo tibicine suffulta? Quod enim ad experientiam attinet, ad quam Viri illi provocant, sane huic experientia aliam contrariam jure merito opponere posse videtur. Ut enim concedamus, multas Resp. per 500. vel 700. annos inconcussas stetit, iis autem elapsis vel in aliam formam mutatas, vel etiam penitus everfas arque deletas fuisse; quid quæso hoc adeo mirum est, in tot regnorum & rerump. mutationibus & everfionibus eadem quandoque occurrere periodos? Inprimis cum non desint in contrarium multa exempla hujusmodi rerump., quæ hæc definitas periodos vel non attingerunt, vel longe supergressæ sunt, id quod ipsi adversarii inficias ire non possunt, fatentes: Multa regna circa medium hujus periodi vix ducentis quinquaginta annis completis defecisse. Cui addimus, multa regna ne dimidium quidem hujus numeri attingisse: Sic enim verbi causa neminem, qui historiarum monumenta vel primis labris degustavit, præterit, regnum Hierosolymitanum auspicii Godofredi Bullionati A. C. 1099. inchoatum & Ao. 1187. destructum esse. Sic etiam notum est, Monarchiam Persicam à Cyro ad Darium ultimum tantum per annos 230. opibus & potentia floruisse. Et ut jam multas alias Resp. silentio prætereamus, quæ diu ante collapsæ dirutaque sunt, quam fixum illum & definitum genethliacorum terminum attingissent: è contrario multas fuisse civitates, quæ longe pluribus constiterunt seculis, quis nescit? Sane Assyriorum regnum à Nino ad Sardanapalum supra mille, Ægyptiorum bis mille annos & Venetorum Resp. ultra 12. secula duravit. Ex quibus abunde patet, quam fallax sit experientia illa, quam numeri fatalis promachi subinde jactitare solent. Quod vero ad Keckermanni subjunctam rationem attinet, ea febriculosa opinioni de senio naturæ innicitur, quam multis in præsentis resutare instituti nostri ratio non fert, inprimis cum jamdudum hæc sententia sit explosa. Adhuc magis obscura est quoad hoc negotium Platonis philosophia, qui in libro VII. de Rep. imperiorum mutationem pervestigans, ita de numeris Sermonem instituit, ut mera ænigmata loqui videatur. Et quamvis Aristoteles hanc obscuram Præceptoris sui sententiam dilucidaturus ita expresserit, causam mutationis in rebus, esse numeros, quorum radix sesquitercia quinario juncta duos concentus sive duas proportionem efficiat: nemo tamen vel conjectura assequi potuit, quid per illam sesquiterciam radicem quinario junctam intelligi oporteat, ita ut Platonico-
Cic. I. VII. ad
Attic. ep. 9.
num numerorum obscuritas in proverbium abierit. Quam ob causam non tantum Proclus, postquam septem priores Platonis de Rep. libros accurate interpretatus fuerat, octavum ne attigit quidem, verum etiam Theo Smyrnæus tum Platonica philosophia tum artium mathematicarum peritissimus de mente Platonis hic assequenda desperans hunc locum intactum reliquit. Quin etiam ipse Aristoteles hanc Platonis sententiam, quasi ex annorum numeris Rerump. mutationes vel everfiones penderent, argumento magni ponderis impugnavit, cum exinde necessario sequatur, ut omnia, quæ simul eodemque tempore sunt cepta aut primum instituta, eodem etiam tempore illa post desinant mutenturque: & rursus, ut quæ eodem tempore intereunt & mutantur, hæc eodem etiam temporis momento cœperint. Id quod tamen falsissimum esse, nemo
usa

usu rerum doctus temere inficias ibit. Mittamus ergo vanos hosce de fatalibus annis calculos, quin potius, prout Christianos decet, veneremur providentiam divinam ex cuius nutu & arbitrio omnino fata imperiorum & Rerump. pendent.

Dan. II. 21.

DEUS mutat tempora atque aetates, transfert regna atque constituit. Dat sapientiam sapientibus & scientiam intelligentibus. Quamvis igitur lubenti animo concedamus, DEUM Optimum Maximum unicuique regno certam periodum atque temporis spatium praestituisse, intra quod vigeat atque floreat, & quo finito iterum decreseat vel penitus destruat: nemo tamen inde vel fiducialis extorquere poterit, totam rem caeco fato vel insanis nescio quibus numeris & annis climactericis atque Mathematicorum quorundam somniis adscribendam esse. DEUS omnino est, qui ut Resp. per gratiam suam fundat, ita per justam iram scelerum ultricem easdem evertit. *Tu manu tua, inquit Psalmographus, gentes expulisti & plantasti ipsos: malo affecisti nationes & propagasti ipsas.* Nimirum ubi Numinis atque religionis contemptus invalescit, ubi scelera atque flagitia impune grassantur, ubi innocentes opprimuntur: tum exardescit iustissima DEI ira, sapientissimos quosque magistratus in stuporem agit, & tales una cum subditis uni eidemque ruinae involvit.

Ec. XLIV. 3.

c. X. 8.

II. Hie.

c. 57.

Tum, teste Ecclesiastico, regnum à gente una ad alteram traducitur propter iniuste facta & contumelias pecuniasque dolo partas. *Florum satorum,* (loquimur autem de providentia DEI) *vis est profecto ineluctabilis, cuiuscunque fortunam mutare constituit, consilia corrumpit, ut Velleji Paterculi verbis utamur. Extra omnem igitur controversiam aleam positum est, providentiam DEI Resp. jubete crescere, flo- rere, concidere, quin etiam nonnunquam resurgere.* Huic ipsi ineffabili supremi Numinis bonitati debemus, quod Serenissimam gentem Saxoniam ad hunc usque diem felicem & florentem videamus, & patriam sub umbra ejus suaviter requiescentem. Huic itidem acceptum feramus, quod ille dies iterum instet, quo

Reverendissimus ac Serenissimus Princeps ac Dominus, Dominus MAVRITIVS GVILIELMVS, Saxoniae, Juliaci, Cliviae, Montium, Angriae & Westphaliae Dux, Postulatus Administrator Episcopatus Numburgici, Landgrafus Thuringiae, Marchio Misniae ac Lusatiae utriusque, Princeps - Comes Hennebergiae, Comes in Marca, Ravensberg & Barby, Dynasta Ravensteinii, Princeps & Dominus noster & Musarum nostrarum nutritor Clementissimus Natalem lanissimum & candidissimum lapillo nobis numerandum celebraturus est. Cum igitur omni tempore pro incolumitate atque salute optimorum Principum & insituatur gratulatio merito & nuncupentur vota ac preces auctori rerum, ut boni tanti possessionem propriam nobis atque perpetuam esse sinat; tum illa die id religiosissime fieri par est, qua numen beneficium natos recens indulst primùm & commodavit terris. Atque hac animi affectione & pietate in PRINCIPEM & DOMINUM SVVM CLEMENTISSIMUM jam ductus Vir-Juvenis Generosissimus atque Nobilissimus CASIMIRVS GOTTFRIDVS de BEVST, Eques Varius, Optimo Maximo DEO Starori & Serratori geniale munus pro salute Patria Patris perfolvere & simul Natalem Serenissimi Principis votis & precationibus celebrare in animum induxit. Hunc igitur generosum juvenem crastina luce providentiam DEI sapientissimam, quae in origine, nativitate, totius vitae gloriose cursu ac factis Serenissimi Ducis luculentis comprobata fuit documentis, admirantem & praedicantem & simul Serenissimo Principi bene precantem, ut Rector Academiae Magnificus, Vtriusque Reip. Proceres, ac reliqui Cives Academici, benevole auferant ac in partem patris gratulationis venire, & in hunc finem Oratorum nostrum Academia id solennitatis huic Actui benevole indulgente, se facello templi Nicolaitani in templum Paulinum finitis sacris matutinis comitari velint, ea, qua par est, observantia rogamus. P. P. Dom. Judica ad d. 22. Mart. A. Sal. cts IS CCXI.

LIPSE, Literis Jo. ANDR. ZSCHAU.

78 M 496

ULB Halle

001 618 148

3

TA. 506

617

AD AVSCVLTANDAM
ORATIONEM PANEGYRICAM,
^{QA}
SERENISSIMI PRINCIPIS ac DOMINI,

**DOMINI
MAVRITII
GVILIELMI,**

SAXONIAE IVLIACI, CLIVIAE, MONTIVM, ANGRIAE
LAE DVVIS, POSTVLATI ADMINISTRATORIS
S NVMBVRGBENSIS, LANDGRAFII THVRINGIAE,
MISNIAE AC VTRIVSQVE LVSATIAE, PRINCIPIS-CO-
NEBERGIAE, COMITIS IN MARCA RAVENS-
RG ET BARBY, DYNASTIAE RAVEN-
STEINII,

**NI ET NVTRITII NOSTRI
CLEMENTISSIMI,
LEM AVSPICATO
REDEVNTEM,**

BIECTISSIMA VENERATIONE,
EMPLO VNIVERSITATIS,
MARTII, POST FINITA SACRA MATVTINA,
CELEBRATVRVS EST,
SISSIMVS ac NOBILISSIMVS IYVENIS,
IRVS GOTTFRIDVS DE BEVST,
EQVES VARISCVS,

**EM ACADEMIAE MAGNIFICVM,
RES VTRIVSQVE REIPVBLICAE,
VM CIVIBVS ACADEMICIS,
OFFICIOSE HVMANITERQVE INVITAT,
TATIS PHILOSOPHICAE
DECANVS.**

